

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Sommernat paa Indsøen

Citation: Drachmann, Holger: "Sommernat paa Indsøen", i Drachmann, Holger: *Samlede poetiske Skrifter*, 1906-1909, s. 3. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann10tom-shoot-workid54153/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede poetiske Skrifter

SOMMERNAT PAA INDSØEN

Det var Midnat — en lysende Sommernats Stund —
Og med taageslørt Rand laa Indsøens Rund,
Og fra Aaen drev bølgende Ringe:
Det var stille — saa stille, at Ringbølgen klang
Gennem Fjernhedens mumlende Sus som en Sang —
Og jeg hørte for Øret den klinge:

„Forældet, begravet, forgaaet den Tid,
Hvor Forstanden med Følelsen ej laa i Strid,
Hvor de dybeste Gaader i Menneskets Bryst
Tog Sagnenes Klæder og Fablernes Røst,
Hvor de vildsomme Linjer i Sjælens Dyb
blev Uhyrer, Kæmper og kravlende Kryb,
Hvor den levende Verden var Undernes Rige,
De svævende Taager en Elverlands Pige;
Hvor Nissen ej pryded en Julebogs Blade,
Men skalded og valted i Lo og i Lade;
Hvor Spøgelse ej var en Legetøjs-Vare,
Men Helhest var Helhest og Mare var Mare:
Hvor Højene gemte paa Bjærgfolkets Guld —
Hvor Hjærnen af Barnets Klenoder var fuld!

„Og kated den Hovbondes Kone sin Uld,
Da saa' hun det pusle, hun hørte det varsle,
Og tog derat Tegn til at brygge og barsle.
Den Herregaardsfrue lod signe og maale,
lod binde for Vorter og læse for Smerte,
Og stak gennem Vokset de viede Naale,
Der stinged den Ridder hans troløse Hjerter,
I Borg og i Røn' var en eneste Bog
Med Trudsel og Trøst i det selvsamme Sprog;

Den brugtes til „Sprikwort“, i Fejder som Fane,
 Af Degn til et Amen, af Præst til at mane.
 Og saa var der Sange — fra Mund til Mund;
 De „digtedes“ ikke, de tryktes ej heller,
 Navnløs' de fødtes i Veernes Stund,
 Døbttes i Festsal, i Kammers og Kælder —
 De bundet i Lidenskabernes Grund.

„Og ude og inde, og oppe og nede,
 i Købstad og Borg, gennem Skov, over Hede,
 Hvor Fabernes Fugl laa paa Æg i sin Rede,
 Der plyndred man Reden paa maa og faa,
 Kogte ej Æggene, slugte dem raa!
 Man brugte ej først om Forklaring at lede:
 Sagnet blev nævnt, under Gysen, ved Navn,
 Og fluks slog det Rod som en Vedbend i Sindet,
 Klamred sit Væv over Længsler og Savn —
 Og „Livet“ rev aldrig fra Øjet Bindet;
 Thi Livet var selv som en Æventyr-Skov,
 Hvor Jorden gav efter for Gangerens Hov,
 Hvor Lønstien pludselig svandt i en Mose,
 Hvor „Elementar-Aander“ listed paa Rov,
 Hvor Døden tren frem bag en alenhøj Tue
 Og putted hver Jomfru, Svend eller Frue,
 Hver vildfaren Sjæl, i sin Kulsvier-Pose! —“

Forældet, begravet, forgæet den Tid ....
 Men se, denne Taage, som lysende hvid
 Har sænket sit Slør over Indsøens Rand:
 Nu løfter den sig — — dér er Land!
 Den letter sin Troldkappes bræmmede Flige,
 Den bølger, vil fremad, den synes at vige,
 Men sætter saa Fart paa, og glider hidover
 Med myldrende Frasagn om hele den Verden,
 Der ligger rundt om mig og sover!

Der soves — i Købstadens dødsstille Gader,
 I Vandmøllens Bo og i Husmandens Hytte;
 Der soves paa Godset, hvis Kampestens-Lader
 Til Gaardhundens Snorken er ophørt at lytte;
 Der soves hos Bonden og Proprietæren,
 Der soves endogsaa paa Fragtmandens Vogn,
 Hvis Forspand, som aser fra Sogn til Sogn,

Er gaaet i Staa under Saltet og Tjæren.
Der soves vidt over det bakkede Land
Rundt om mig langs Indsøens bugtede Rand!

Vist ikke! De synes at sove kun .....
Der pusles — der varsles — og Troldkappe-Taagen
Holder dem hallucinerede vaagen;
Og mumlende, klynkende, stønnende lyder
Bekendelser, medens den tilvante Ham
I Genganger-Timen de skyder:

Da bliver til Ulv, hvad der forhen var Lam,
Da gøres til vild, hvo som aldrig var tam;
Da brygges der Sejd af en underlig Slags,
Da fanges Forstanden i Følelsens Saks!
Det kendes i Gade, paa Gods og i Gaard,
At „Elementar-Aander“ endnu bestaar.
Det sandes af Jomfru, af Kone og Frue,
Af Mand og af Svend, af Lærd og af Læg:
At om vi end „maner“ af al vor Formue,
Vi driver ej Troldtøjet ud gennem Væg.
Den Helhest han humper ved Dagen omkring —
Den Elvermø drager os ind i sin Ring;
Og „magisk“ er Ringen, om Hænen end go'!
Og Duggen forsvandt for en Formiddags-Sol!
Naturen i Menneskebørnernes Bryst
Den kundgør i Sagn og i Fabler sin Røst:
Og trækker vor Tid end i Syvmilestøvler
Og jager med Damp efter Kundskabens Bytte
Og ler ad de gamle Mo'rillier, som vrøvler .....
Den maa dog til Ammestu'-Stemmerne lytte!
Vor „oplyste“ Tid er ret dagsky endda;
Den bunder i Lidenskabs-Sangenes Grund,
De hviskes og vandrer fra Mund til Mund —
Og Folke-Sagn henter en Stof-Skat derfra! — — —

Det var Midnat — en lysende Sommernats Stund —
Og atter laa taageslørt Indsøens Rund,
Og fra Aaren drev bøjgende Ringe.
Jeg roed — og roed — og Bølgerne klang
Gennem Fjernhedens mumlende Sus som en Sang —
Og i Hertet jeg hørte den klinge.